

Jaaroverzicht 2008 Eerste Kamerfractie SP

Algemeen

De Eerste Kamerfractie van de SP bestond in 2008 Tiny Kox, Tineke Slagter, Anja Meulenbelt, Geert Reuten, Eric Smaling, Sineke ten Horn, Tuur Elzinga, Arjan Vliegthart, Paul Peters, Kees Slager en Nanneke Quik.

Het fractiebestuur bestond uit fractievoorzitter Tiny Kox, vice-fractievoorzitter Tineke Slagter en fractiesecretaris Paul Peters. Uit hoofde van zijn functie maakt Tiny Kox deel uit van het SP-partijbestuur. Voor inhoudelijke ondersteuning kon de fractie ook dit jaar desgewenst een beroep doen op de medewerkers van het Politieke Team van de SP op het Binnenhof. Het Politieke Team is gehuisvest in de Tweede Kamer.

De SP leverde in 2008 de voorzitters van de commissie voor de Verzoekschriften (Nanneke Quik), de commissie voor Volksgezondheid, Welzijn, Sport / Jeugd en Gezin (Tineke Slagter) en de bijzondere commissie voor de JBZ-Raad (Tiny Kox). Vice-voorzitters zijn Eric Smaling (commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking), Arjan Vliegthart (commissie voor Verkeer en Waterstaat) en Geert Reuten (commissie voor Economische Zaken).

Deelname SP aan commissies

Binnenlandse Zaken/Algemene Zaken: Sineke ten Horn, Nanneke Quik, Tiny Kox

Buitenlandse Zaken, Defensie, Ontwikkelingssamenwerking: Eric Smaling, Tuur Elzinga, Arjan Vliegthart, Tiny Kox

Volksgezondheid, Welzijn, Sport/Jeugd en Gezin: Tineke Slagter, Paul Peters, Sineke ten Horn, Nanneke Quik

Economische Zaken: Geert Reuten, Tuur Elzinga, Tiny Kox, Arjan Vliegthart

Europese Samenwerkingsorganisaties: Paul Peters, Geert Reuten, Eric Smaling, Arjan Vliegthart

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieubeleid/Wonen, Wijken en Integratie: Anja Meulenbelt, Kees Slager, Tineke Slagter, Eric Smaling

Financiën: Geert Reuten, Tiny Kox, Tuur Elzinga, Paul Peters

JBZ-Raad: Tiny Kox, Paul Peters, Geert Reuten, Arjan Vliegthart

Justitie: Nanneke Quik, Tiny Kox, Sineke ten Horn

Verkeer en Waterstaat: Arjan Vliegthart, Kees Slager, Eric Smaling

Landbouw, Natuur, Voedselkwaliteit: Eric Smaling, Paul Peters, Kees Slager, Tineke Slagter

Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken: Sineke ten Horn, Anja Meulenbelt, Arjan Vliegthart

Onderwijs, Cultuur, Wetenschapsbeleid: Sineke ten Horn, Anja Meulenbelt, Kees Slager, Arjan Vliegthart

Sociale Zaken en Werkgelegenheid: Tuur Elzinga, Anja Meulenbelt, Nanneke Quik

Verzoekschriften: Nanneke Quik

Tijdelijke Gemengde Commissie Subsidiariteit: Tuur Elzinga, Paul Peters

Hoogtepunten in verslagjaar

Januari: SP succesvol in haar strijd tegen legaal gokken op internet

In januari heeft de SP heeft zich in de Eerste Kamer onomwonden tegen het gokken op internet uitgesproken. Of dat nou legaal of illegaal is. Omdat er op internet steeds meer illegaal gegokt wordt, wilde het kabinet de Wet op de Kansspelen zo aanpassen dat een legale mogelijkheid wordt geschapen om via internet te gokken. ‘Wij vragen ons af hoe een kabinet van christelijke en rode signatuur met droge ogen een dergelijk beleid durft te verdedigen’, zei SP-senator Nanneke Quik-Schuijt. Ze wees erop dat uit een onderzoek is gebleken dat het aantal gokkers zal kunnen verdriedubbelen. ‘Heeft de minister meer oog voor de staatskas dan voor het menselijk leed dat dit wetsvoorstel zal gaan veroorzaken?’, vroeg ze aan minister Hirsch Ballin. Een meerderheid van de Eerste Kamer steunde deze lijn van de SP. In april werd de wet, na een derde termijn en ondanks een lange brief van de minister met 37 tegen 35 stemmen verworpen.

Februari: Eerste Kamer roept Ter Horst ter verantwoording

Op 26 februari heeft Minister Ter Horst (Binnenlandse Zaken) zich in de Eerste Kamer moeten verantwoorden voor haar uitlating dat vermeende stemdwang bij de SP bij Eerste

Kamerverkiezingen in strijd is met de Grondwet. Tijdens dit debat heeft zij een regelmatig opduikende aantijging aan het adres van de SP ontzenuwd. Ze zei in een debat dat de SP – in tegenstelling tot wat op haar eigen website wordt verkondigd – niet in strijd met de grondwet handelt als er afspraken worden gemaakt over de verkiezing van senatoren door leden van de Provinciale Staten. Ook veel media hadden aanvankelijk gemeld dat Ter Horst de interne partijafspraken van de SP in strijd met de grondwet achtte. Dat berustte allemaal op een misverstand, zei de minister tegen Tiny Kox, fractievoorzitter van de SP in de Eerste Kamer. Tijdens een interpellatiedebat in de Senaat zei Ter Horst dat de SP bij verkiezingen afspraken mag maken met haar volksvertegenwoordigers. De minister zei dinsdag dat zowel de media als haar ambtenaren een verkeerde conclusie hebben getrokken uit een brief die zij eerder deze maand had gestuurd. “Wat op de website stond, is onjuist en dat betreurt ik.” Senator Tiny Kox had het debat aangevraagd en was blij met de reactie van de bewindsvrouw: “Op de website van haar ministerie stond tot vandaag ‘dat de recente verplichting die de SP aan haar Statenleden heeft opgelegd – het stemmen op de nummer één van de SP-kandidatenlijst voor de Eerste Kamer – in strijd is met de Grondwet’. Het is nogal wat als de minister die nota bene belast is met toezicht op de Grondwet, stelt dat de derde partij van Nederland, ’s lands grootste oppositiepartij, in strijd handelt met de Grondwet. Zoiets hoort opgehelderd te worden, daarover mogen geen misverstanden bestaan. Gelukkig is vandaag glashelder vastgesteld door de minister dat de beweringen op haar website niet klopten en dat de SP helemaal niets verkeerd heeft gedaan.”

Maart: Minister Donner: ‘Kabinet handelde niet grondwettelijk’

In maart erkende minister Donner van Sociale Zaken tegen SP-senator Tineke Slagter letterlijk dat de regering ‘niet grondwettelijk heeft gehandeld.’? De regering blijkt een Europees verdrag over sociale zekerheid te hebben opgezegd zonder dat de Eerste Kamer de kans heeft gekregen om het wetsvoorstel te behandelen. Dat had vóór 17 maart moeten gebeuren, omdat de opzegging van het verdrag op die datum van kracht is geworden. De grondwettelijk verplichte behandeling in de Eerste Kamer kwam er niet doordat het wetsvoorstel te lang bij de Tweede Kamer bleef liggen en daar pas op 12 maart in stemming kwam. De SP stemde daar overigens tegen omdat door de opzegging van het verdrag werknemers bij arbeidsongevallen en beroepsziekten een eigen bijdrage zullen moeten gaan betalen. Zowel Tineke Slagter, als voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport als PvdA-senator Van Driel, als voorzitter van de commissie Sociale Zaken, (sprekend namens de hele senaat behalve de VVD) hekelden het feit dat de ministers hun plicht hebben verzuimd tegenover de Eerste Kamer en wezen erop dat het niet de eerste keer is dat de regering een verdrag opzegt zonder het aan de Eerste Kamer voor te leggen. Dat gebeurde in 2001 ook al eens. ‘Het is schokkend om te constateren dat er niemand in het kabinet is geweest die aan de bel heeft getrokken’, aldus Tineke Slagter, die van mening was dat de regering zo de kwaliteit van het openbaar bestuur en van de wetgeving op het spel heeft gezet. Beide ministers boden de senaat hun excuses aan.

April: Senaat schoorvoetend akkoord met ‘burgerservicenummer’

Nadat afgelopen zomer de Eerste Kamer al met grote aarzeling akkoord was gegaan met de invoering van het ‘burgerservicenummer’, dat in de plaats komt van het sofinummer, werd daar vandaag de volgende stap gezet op de weg naar het in de (elektronische) kaart brengen van alle burgers. Dat gebeurde door het kamerbreed aannemen van de wet die het gebruik van het burgerservicenummer mogelijk maakt in de zorg. Ook deze keer gebeurde dat zonder enthousiasme omdat sprekers uit alle fracties vreesden dat als straks alle medische gegevens

van elke Nederlander via dat burgerservicenummer gemakkelijk zijn op te vragen, die ook in verkeerde handen terecht kunnen komen. “Dit servicenummer kan een zegen zijn voor de zorg, maar het wordt een nachtmerrie als de veiligheid niet volledig is gegarandeerd”, zei SP-senator Sineke ten Horn, die het niet kon nalaten om even Kafka ten tonele te voeren. Zij vond dat de overheid die zijn burgers zo in kaart brengt verplicht is tot “een drievoudig gegarandeerde waarborging van de veiligheid van het gebruik” van het burgerservicenummer. Uiteindelijk liet ook zij zich overtuigen door het uitvoerige antwoord van minister Klink van Volksgezondheid, die bezwoer dat de kans op misbruik op alle mogelijke manieren wordt afgedekt. Zijn stelling dat door de invoering van het burgerservicenummer de negentienduizend “medische missers” per jaar tot de helft moet kunnen worden teruggedrongen, gaf de doorslag voor de senaat om voor te stemmen. Overigens is het burgerservicenummer niet meer dan de ‘drager’ van de medische gegevens. En die gegevens kunnen pas worden ingevoerd als de volgende stap is gezet: het Elektronisch Patiënten Dossier. De wet om dat EPD in Nederland in te voeren wordt nog deze maand door minister Klink bij de Tweede Kamer ingediend.

Mei: Eerste Kamer unaniem voor extra steun Raad van Europa

Een unanieme Eerste Kamer heeft in mei minister Verhagen en staatssecretaris Timmermans opgedragen te zorgen voor extra financiële steun voor de Raad van Europa. Daarin werken 47 Europese landen samen aan verbetering van de democratie, de rechtsstaat en de mensenrechten. De Senaat steunde vandaag met algemene stemmen een daartoe strekkende motie, die tot stand gekomen was op initiatief van de fracties van SP en CDA. Beide fracties constateerden dat er van alles gevraagd wordt van de Raad van Europa maar dat passende financiële ondersteuning achterblijft. SP-senator Paul Peters, mede-indiener van de motie, is erg blij met de kamerbrede steun: “De Raad van Europa, zo stelden we in onze motie, draagt bij aan het tegengaan van nieuwe scheidslijnen in Europa, aan de waarborging en versterking van de mensenrechten, de rechtsstaat en de democratie in Europa en het bevorderen van een pan-Europese gemeenschap. Juist daarom moeten de organen van de Raad van Europa voldoende geld krijgen om hun werk te doen.”

Mei: Wet ruimtelijke ordening: Senaat geeft minister huiswerk

Zelfs na een urenlang debat lukte het minister Cramer niet om een kritische Eerste Kamer over de streep te trekken om de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening te aanvaarden. Hoewel de senaat zeker niet negatief staat tegenover de invoering van deze wet, die veel verantwoordelijkheid op het gebied van de ruimtelijke ordening overhevelt naar de lagere overheden, waren de meeste sprekers huiverig over de manier waarop dat zal worden uitgevoerd en of de taakafbakening tussen rijk, provincie en gemeenten eigenlijk wel helder is. “Met deze wet kun je de goeie kant op, maar het risico dat het allemaal verkeerd uitpakt, is evenzeer aanwezig. De SP is van mening dat de Eerste Kamer deze wet niet voldoende kan toetsen op haar uitvoerbaarheid en haar handhaafbaarheid en dat is wél onze taak. De wet is zo complex dat tussen de letter en de geest veel licht zit.”, aldus SP-senator Eric Smaling. Net als veel van zijn collega’s was hij ontevreden over de halve en onduidelijke antwoorden die de minister gaf op de vele vragen en die er op wezen, dat ook zij niet zeker weet of de wet in de praktijk wel zo goed zal werken.

Nadat Cramer de Kamer had beloofd dat ze binnen twee weken met een schriftelijke uitleg zal komen op de vragen die ze tijdens het debat niet duidelijk heeft kunnen beantwoorden, diende Eric Smaling ook nog een door alle andere fracties ondersteunde motie in. Daarin werd de

regering gevraagd om de invoering van de wet jaarlijks te controleren en evalueren, zodat mogelijke problemen snel worden gesignaleerd en opgelost. De minister zei dat zij het idee van een jaarlijkse ‘monitoring’ een sympathiek idee vindt, waarop Smaling besloot om – in afwachting van het resultaat van het huiswerk van de minister – de motie nog even aan te houden. Over veertien dagen zal het debat op basis van die nieuwe gegevens worden afgerond.

Mei: Senaat accepteert morrend rammelende schoolboekenwet

Hoewel de gezamenlijke oppositiepartijen weinig heel hebben gelaten van haar wetsvoorstel om gratis schoolboeken aan leerlingen van het voortgezet onderwijs te verstrekken, verliet staatssecretaris Marja van Bijsterveldt na een urenlang debat toch met een glimlach het gebouw van de Eerste Kamer in de nacht van dinsdag op woensdag. Want de coalitiepartijen (minus één dissidente PvdA-senator) plus de SGP hebben dan de wet toch met 37 tegen 29 stemmen aangenomen. Een voorstel van VVD, SP, Groen Links en D66 om de wet te verwerpen en het gereserveerde geld over te hevelen naar de bestaande Wet Tegemoetkoming Ouders in Schoolkosten (waarop nu minder draagkrachtige ouders een beroep kunnen doen om steun bij de aanschaf van schoolboeken) en de maximum inkomensgrens daarvan tegelijk te verhogen, is met dezelfde stemverhouding verworpen.

Juni: Senaat weigert Postwet in behandeling te nemen

“Dit is een volgende overwinning voor de door ons gesteunde postbodes”, zegt SP-senator Tuur Elzinga na afloop van de vergadering van de commissie voor Economische Zaken in de Eerste Kamer. Nadat de postbodes zelf met hun estafettetakingen al een nieuwe CAO afdwongen, zorgt de senaat nu voor het volgende goede nieuws door de invoering van de Postwet tot nader order uit te stellen. Zolang staatssecretaris Heemskerk zelf niet weet wanneer hij tot invoering van de wet zou willen overgaan, lijkt het de senatoren van SP, PvdA, GroenLinks en CU/SGP zinloos om de wet in behandeling te nemen. En ze kregen de rest van de commissie daarin mee. Elzinga: “Sinds de privatisering van de PTT in 1989 en de beursgang van KPN, de verkoop van het meerderheidsbelang van de staat en de gedeeltelijke liberalisering van de postmarkt, staan de arbeidsvoorwaarden van postbodes onder toenemende druk. Liberalisering leidt bij de post zeker niet tot meer efficiëntie, want drie postbodes die in een straat dezelfde post rondbrengen, waar vroeger één postbode dat werk deed, kun je maar moeilijk efficiënt noemen. Het leidt alleen maar tot concurrentie op arbeidsvoorwaarden. Dat zie je nu al op een gedeeltelijk geliberaliseerde markt.”

Juli: Senaat in verzet tegen Zeeuwse ontpoldering aan

In een debat over de verdieping van de Schelde eiste SP-senator Kees Slager, gesteund door de meeste overige fracties, een concrete toezegging dat het voorgenomen ontpolderingsbeleid (waarin landbouwgrond onder water wordt gezet als “natuurcompensatie”) fundamenteel heroverwogen wordt. En heel concreet: dat de bepaling in het voorliggende Scheldeverdrag over het onder water zetten van de Hedwigepolder door de regering tot dode letter wordt verklaard. Minister Verburg zei hem toe dat een op verzoek van de Tweede Kamer ingestelde commissie nu van haar “carte blanche” krijgt om alternatieven voor de voorgenomen ontpoldering te zoeken. En ze beloofde “voor 200 procent” haar best te zullen doen om de Belgen te overtuigen van de noodzaak van een alternatief.

In het najaar volgde echter een grote teleurstelling voor de Eerste Kamer. Het advies van de Commissie natuurherstel Westerschelde onder leiding van oud-VVD-minister Ed Nijpels, die de opdracht van minister Verburg (CDA) had om te zoeken naar alternatieven voor de ontpoldering langs de Westerschelde, is een enorme domper voor 80% van de Zeeuwen. Ook de SP is teleurgesteld over het advies, maar de woordvoerders in de Tweede en de Eerste Kamer (Hugo Polderman en Kees Slager) hadden er al voor gewaarschuwd, dat het kabinet via deze commissie toch haar zin zou proberen door te zetten. De boodschap die Nijpels dinsdag bracht voldeed geheel aan die verwachting: de omstreden ontpoldering van de Hertogin Hedwigepolder moet volgens Nijpels doorgaan omdat dat het beste zou zijn om de natuur in de rivier te herstellen. Bovendien moet de eis van de grote meerderheid van de Tweede Kamer dat er geen grond onteigend mag worden voor de ontpoldering, van tafel, zo geeft de commissie ongevraagd als extra advies. De vraag is of in beide Kamers in 2009 de plannen van de minister nu echt zullen blokkeren.

Juli: Het verdrag van Lissabon: Eerste Kamer spreekt waar kiezers moeten zwijgen

07-07-2008 • Vandaag en morgen beslist de Eerste Kamer definitief over het Verdrag van Lissabon. Dat verdrag vervangt de in 2005 door tweederde van de Nederlandse kiezers afgewezen Europese Grondwet. Een beloofd referendum over het nieuwe verdrag werd de kiezers ontstolen door een deal tussen Bos en Balkenende bij de vorming van de huidige regeringscoalitie. Alles wijst erop dat de Eerste Kamer in navolging van de Tweede Kamer de opvatting van de bevolking negeert en het Verdrag van Lissabon met grote meerderheid goedkeurt. De fractie van de SP zal tegenstemmen omdat het verdrag veel te veel lijkt op de afgewezen Europese Grondwet. SP-fractievoorzitter Kox wijst vooral de centralistische en marktfundamentalistische richting en inrichting van de Europese Unie af. Hij vindt dat Nederland zou moeten inzetten op een democratischer en socialer Europa, waarvoor wél draagvlak is onder de bevolking. Hij denkt dat de kiezers alsnog een kans krijgen zich daarover uit te spreken. Nu de Ierse bevolking nee heeft gezegd tegen het nieuwe verdrag kan het niet op 1 januari ingaan. Verder zetten ook de presidenten van Duitsland, Tsjechië en Polen om uiteenlopende redenen voorlopig hun handtekening niet onder het verdrag. Daardoor wordt de kans groter dat de verkiezingen voor het Europees Parlement op 4 juni 2009 ook dienst gaan doen als een soort referendum over de richting die de Europese Unie op zou moeten. Als het aan de SP ligt, sneuvelt 'Lissabon' alsnog en kan er gewerkt gaan worden aan een nieuw en beter Europees verdrag: geen maxiverdrag zoals de Europese Grondwet en het Verdrag van Lissabon, maar een kort en helder miniverdrag, dat vooral burgers beschermt tegen 'Brussel' en de nationale democratie respecteert.

Juli: Senaat torpedeert 'draak van een (aanbestedings)wet'

“De minister van Economische Zaken heeft van haar voorganger een draak van een wetsvoorstel geërfd”, zo begon SP-senator Geert Reuten zijn bijdrage aan het debat over Aanbestedingswet, een debat dat hij afsloot met het advies aan de minister om de wet – die overigens ongeschonden door de Tweede Kamer kwam - terug te trekken en over een half jaar met een beter voorstel te komen. Toen minister Maria van der Hoeven dat niet deed besloot een meerderheid van de Eerste Kamer om de wet te verwerpen. Daarmee verhoogde de Senaat op de laatste dag voor het reces de score van afgewezen wetten in het nu voorbij vergaderseizoen met 50% tot drie. Het wetsontwerp, waartegen een paar dagen eerder al door ambtenaren via een paginagrote advertentie in de Volkskrant was geprotesteerd omdat zij vinden dat de regering er ‘veel te ver in is doorgeschooten in de regelgeving’, ontmoette in de Senaat een lawine van kritiek. En zelfs de minister erkende dat de wet ‘geen schoonheidsprijs

verdient'. Volgens Reuten heeft ze zelfs gearzeld of ze het wetsvoorstel wel door moest zetten. 'Die aarzeling siert haar, want deze wet is niet meer dan een vrijwel leeg raamwerk dat de regering de bevoegdheid geeft om de wetgeving voor overheidsaanbestedingen vrijwel uitsluitend te regelen bij regeringsdecreet – ook wel 'delegatie' genoemd', aldus de kritische SP-senator, die vond dat de minister 'wel zeer zwaarwegende argumenten moet geven om ons ervan te overtuigen dat de regering in dit geval gelegitimeerd is om decreten uit te vaardigen waarop het parlement hoogstens in zeer beperkte mate en onder hoge tijdsdruk haar invloed kan doen gelden.'

Juli: Het verdrag van Lissabon: Parlementair ja na volks nee

Met grote meerderheid heeft de Eerste Kamer dinsdag ingestemd met het Verdrag van Lissabon, opvolger van de door de Nederlandse bevolking afgewezen Europese Grondwet. SP-senator Kox wees premier Balkenende op de tegenstelling tussen het parlementaire ja na het volkse nee van 2005, toen tweederde van de kiezers tegen de Europese Grondwet stemde: 'De Staten-Generaal vormen de gekozen Nederlandse volksvertegenwoordiging, maar het Nederlandse volk voelt zich op dit punt niet vertegenwoordigd. Dat moet u zorgen baren.' Volgens Kox staat het nu aangenomen verdrag in lijn met de eerder afgewezen Europese Grondwet en de daaraan voorafgaande verdragen van Nice, Amsterdam en Maastricht. Kox: 'In Maastricht, in 1991, is de verkeerde weg gekozen. Sindsdien vertoont de Europese Unie steeds meer trekken van een centralistische en marktfundamentalistische superstaat in wording. Dat is iets wat onze bevolking niet wil. Europese samenwerking moet, maar dan om Europa socialer en democratischer te maken. Dat vereist een fundamenteel andere keuze van de politiek. Omdat de Eerste Kamer die niet wil maken, is het aan de kiezers om dat te corrigeren. Die kans krijgen ze op 4 juni 2009, als een nieuw Europees Parlement gekozen wordt.'

November: Balkenende erkent noodzaak debat over sociaal-economische koers

Premier Balkenende denkt dat een groot debat nodig is over de gewenste sociaal-economische ordening, nu de kredietcrisis heeft laten zien dat het niet meer "business as usual" kan zijn. Dat zei hij in reactie op de algemene beschouwingen van SP-fractievoorzitter Tiny Kox in de Eerste Kamer deze week. Kox toonde zich tevreden met de uitkomst het debat: "Ik zie dat de senatoren – althans velen van ons – nader tot elkaar komen, zonder dat ik het gevoel heb dat mijn fractie erg op drift is. Dat zal onze kiezers deugd doen, maar die van de PvdA evenzeer" zei hij tegen PvdA-fractievoorzitter Han Noten. "Twee jaar terug maakten de politieke verhoudingen het nog onmogelijk dat de SP mocht gaan meebesturen. Maar over twee jaar zijn er nieuwe kansen en mogelijkheden. Dat kabinet met de SP komt er echt wel!" Kox is blij dat de meeste partijen erkennen dat een andere koers nodig is op sociaal-economisch terrein, nationaal en internationaal. "We hebben het nu over het einde van de hebzucht, het einde van de dominantie van de almachtige markt, het einde van het kortetermijndenken. Welke koers we nu moeten gaan varen, daarover moeten we met elkaar praten. Maar dat we vaststellen dat zo'n debat noodzakelijk is, is een grote stap vooruit."

November: Kredietcrisis: helemaal niemand verantwoordelijk?

"Als de winsten zijn toegestaan, maar de verliezen door de staat worden afgedekt, stuit het kapitalistisch systeem op zijn meest perverse grenzen." Dat zei SP-senator Geert Reuten in de Eerste Kamer tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen. Volgens hem is één ding duidelijk: er moet een parlementaire enquête komen naar de toedracht van de kredietcrisis.

Reuten hield minister Bos zijn argumenten voor: “In ons bestel is de minister van Financiën eindverantwoordelijk voor het toezicht en het parlement dient hem te controleren. Hoe onzalig was het idee om een belangrijk deel van de verantwoordelijkheid te delegeren aan toezichthouders? Het resultaat lijkt nu te zijn dat iedereen als een Pilatus zijn handen in onschuld kan wassen. Wie neemt nog de verantwoordelijkheid? Nog geen minister en nog geen toezichthouder heeft zijn ontslag ingediend. Iedereen denkt: blijf zitten waar je zit en verroer je niet. Hoe eerzaam! En hoe pijnlijk voor allerlei mensen die voor minder zijn weggestuurd.” “De bankier begreep het niet, de toezichthouder begreep het niet en de minister wist niet dat zij het niet begrepen. En wij wisten niet dat de minister niet wist dat de twee niet-begrijpende toezichthouders van elkaar niet wisten dat zij niet begrepen wat de bankiers niet begrepen. Er is dus helemaal niemand verantwoordelijk! We hebben niet één Pilatus, maar een heel bataljon. Precies daarom moet er een parlementaire enquête komen naar de toedracht. Omdat wij willen weten wat zij niet wisten. Daarom.”

Volgens de SP-senator moet het onderzoek er snel komen: “We moeten ons opmaken voor een hernieuwd toezicht en dan moeten we weten welke wetten en regels goed of fout waren, wat er goed of verkeerd ging bij de uitvoering. En we moeten niet afstevenen op een toezicht door een internationaal orgaan, want als het dan weer fout gaat, dan zal – je kunt het voorspellen - iedereen zich weer achter internationale regels verschuilen. Terwijl de rekening hier moet worden betaald door gewone mensen die part noch deel hebben gehad aan het veroorzaken van de crisis.” Maar minister Bos vond een parlementair onderzoek niet nodig.

December: Eerste Kamer negeert stemadvies kabinet grondwetswijziging

SP-fractievoorzitter Tiny Kox is erg blij dat de Eerste Kamer instemt met het invoeren van het recht voor burgers om bij de rechter een beroep te kunnen doen op in de Grondwet gegarandeerde grondrechten. Een stemadvies van de regering om tégen dit initiatiefwetsvoorstel te stemmen, werd door een nipte meerderheid van de Senaat terzijde geschoven. Het voorstel kreeg de steun van 37 senatoren, 36 senatoren – van CDA, VVD en SGP - stemden tegen. Het wetsvoorstel is een initiatief van Femke Halsema van GroenLinks en kreeg al in 2004 steun van de Tweede Kamer, met uitzondering van het CDA. Namens de SP-fractie herhaalde Tiny Kox dat het wetsvoorstel een aanvulling is op het werk van de volksvertegenwoordiging en geen uitholling daarvan, zoals de fracties van CDA en VVD beweerden. Kox riep zijn collega's op het voorstel ten minste het voordeel van de twijfel te geven. Omdat het om een wijziging van de Grondwet gaat, moet het wetsvoorstel nog een tweede maal in beide Kamers goedgekeurd worden, na de volgende verkiezingen, en dan met tweederde meerderheid. Eerder had Kox al zijn ongenoegen uitgesproken over de handelswijze van het kabinet, dat vorige week plompverloren bekend maakte niet langer vóór het wetsvoorstel te zijn, zonder nieuwe argumenten aan te voeren voor zijn politieke draaien. Kox is erg tevreden dat de politieke druk van minister Ter Horst kennelijk geen indruk maakte op de Eerste Kamer.

December: Eerste Kamer koerst af op parlementaire enquête Irak

De teleurstelling van de Eerste Kamer over de beantwoording van ruim 100 vragen over de Irakoorlog door de regering is de eerste stap naar een parlementaire enquête. Die conclusie trekt SP-senator Arjan Vliegthart na beraad van de Senaatscommissie deze middag. Vliegthart: 'Met de gegeven antwoorden kan de Eerste Kamer niets. De regering blijft weigeren openheid te geven. De parlementaire enquête hangt in de lucht nu ook de VVD een

onderzoek niet meer uitsluit. En dat heeft de regering dan aan zichzelf te danken door op deze manier de Eerste Kamer te schofferen.'

Na zeven maanden voorbereiding antwoordde de regering vorige week eindelijk op een honderdtal indringende vragen van de Eerste Kamerfracties van SP, PvdA, GroenLinks, D66 en PvdD. De kwaliteit van die beantwoording werd echter alom beneden de maat gevonden op het Binnenhof. De commissie Buitenlandse Zaken, Defensie, Ontwikkelingssamenwerking van de Eerste Kamer heeft daarom vanmiddag besloten nog eenmaal nadere vragen te stellen. Die zullen komende weken worden voorbereid en op 17 februari worden ingediend bij de regering. In vervolg daarop lijkt de kans groot dat de Senaat besluit tot een parlementaire enquête, nu de VVD-fractie een onderzoek niet meer uitsluit. SP-senator Arjan Vliegthart, die eerder het initiatief nam tot het stellen van de vragen, is blij dat de Kamer zich niet neerlegt bij de wijze van afhandeling door de regering: 'Na vijf jaar durende onduidelijkheid over het Nederlandse besluitvormingsproces lijkt het parlement het nu wel welletjes te vinden. Oorlog voeren zonder evaluatie en beoordeling achteraf is niet alleen politiek onaanvaardbaar maar ook vol risico met het oog op de toekomst. Dat moeten we onze militairen, burgers en onszelf niet willen aandoen.'